



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 7. februára 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica (EÚ) 2015/2366 – Platobné služby na vnútornom trhu – Článok 35 ods. 1 – Požiadavky v oblasti prístupu oprávnených alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb k platobným systémom – Článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) – Neuplatniteľnosť týchto požiadaviek na platobné systémy výlučne zložené z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny – Uplatniteľnosť uvedených požiadaviek na trojstranné kartové schémy, ktoré uzatvorili dohody o spoločnom označovaní alebo o pôsobení agenta – Platnosť“

Vo veci C-643/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správna komora), Spojené kráľovstvo] z 19. októbra 2016 a doručený Súdnemu dvoru 12. decembra 2016, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na žiadosť:

American Express Company

proti

The Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury,

za účasti:

Diners Club International Limited,

MasterCard Europe SA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin a E. Regan (spravodajca),

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- American Express Company, v zastúpení: J. Turner, QC, J. Holmes, QC, L. John, barrister, ako aj I. Taylor a H. Ware, solicitors,
- MasterCard Europe SA, v zastúpení: P. Harrison a S. Kinsella, solicitors, S. Pitt a J. Bedford, advokáti,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: D. Robertson, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Facenna, QC,
- Európsky parlament, v zastúpení: R. van de Westelaken a A. Tamás, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: J. Bauerschmidt, I. Gurov a E. Moro, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: H. Tserepa-Lacombe a J. Samnadda, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu a platnosti článku 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou American Express Company a Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury (lordi komisári z ministerstva hospodárstva a štátneho rozpočtu, Spojené kráľovstvo, ďalej len „vnútroštátny orgán“) týkajúceho sa podmienok, za akých sa majú na trojstranné kartové schémy uplatniť pravidlá upravujúce prístup oprávnených alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb k platobným systémom.

Právny rámec

Nariadenie (EÚ) 2015/751

- 3 Článok 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/751 z 29. apríla 2015 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu (Ú. v. EÚ L 123, 2015, s. 1), nazvaný „Výmedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

17. „štvorstranná kartová schéma“ je kartová schéma, v rámci ktorej sa platobné transakcie viazané na kartu uskutočňujú z platobného účtu platiteľa na platobný účet príjemcu platby prostredníctvom tejto schémy, vydavateľa (na strane platiteľa) a prijímateľa (na strane príjemcu platby);

...

30. „platobná značka“ je akýkoľvek hmotný alebo digitálny názov, termín, znak, symbol, alebo ich kombinácia, umožňujúci označenie kartovej schémy, v rámci ktorej sa platobné transakcie viazané na kartu vykonávajú;

...

32. „spoločné označovanie („co-branding“)' je uvádzanie aspoň jednej platobnej značky a aspoň jednej neplatobnej značky na tom istom platobnom nástroji viazanom na kartu;

...“

Smernica 2015/2366

4 Odôvodnenia 2, 6, 49, 50 a 52 smernice 2015/2366 znejú takto:

„(2) Revidovaný právny rámec Únie týkajúci sa platobných služieb je doplnený [nariadením 2015/751].
...
...“

(6) Na vyplnenie regulačných medzier a zároveň na zabezpečenie väčšej právnej istoty a jednotného uplatňovania legislatívneho rámca v celej Únii by sa mali stanoviť nové pravidlá. ...
...“

(49) Pre každého poskytovateľa platobných služieb je nevyhnutné, aby mal prístup k službám technických infraštruktúr platobných systémov. Takýto prístup by však mal podliehať príslušným požiadavkám, aby sa zabezpečila integrita a stabilita uvedených systémov. Každý poskytovateľ platobných služieb, ktorý žiada o účasť v platobnom systéme, by mal znášať riziko vlastného výberu systému a tomuto platobnému systému by mal poskytnúť dôkaz o tom, že jeho vnútorné mechanizmy sú dostatočne zabezpečené proti všetkým druhom rizík. Uvedené platobné systémy obyčajne zahŕňajú režimy platobných kariet so štyrmi účastníkmi, ako aj hlavné systémy na spracovanie úhrad a inkás. S cieľom zabezpečiť, aby sa v celej Únii rovnako zaobchádzalo s rôznymi kategóriami poskytovateľov platobných služieb, ktorým bolo udelené povolenie, v súlade s podmienkami ich povolenia, je potrebné objasniť pravidlá týkajúce sa prístupu k platobným systémom.

(50) Malo by sa ustanoviť nediskriminačné zaobchádzanie s platobnými inštitúciami, ktorým bolo udelené povolenie, a úverovými inštitúciami, aby mohol každý poskytovateľ platobných služieb na vnútornom trhu využívať služby technických infraštruktúr týchto platobných systémov za rovnakých podmienok. Je vhodné stanoviť rozdielne zaobchádzanie s poskytovateľmi platobných služieb, ktorým bolo udelené povolenie, a tými poskytovateľmi, na ktorých sa vzťahuje výnimka podľa tejto smernice, ako aj výnimka podľa článku 3 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2009/110/ES [zo 16. septembra 2009 o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 2000/46/ES (Ú. v. EÚ L 267, 2009, s. 7)] vzhľadom na rozdiely medzi jednotlivými prudenciálnymi rámcami platnými pre týchto poskytovateľov. Rozdiely cenových podmienok však možno povoliť len v tom prípade, ak vyplývajú z rozdielov v nákladoch poskytovateľov platobných služieb. ...
...“

(52) Ustanovenia týkajúce sa prístupu k platobným systémom by sa nemali uplatňovať na systémy zriadené a prevádzkované jediným poskytovateľom platobných služieb. Takéto platobné systémy môžu fungovať buď v priamej hospodárskej súťaži s platobnými systémami, alebo čo je bežnejšie, v tej oblasti trhu, ktorú platobné systémy primerane nepokrývajú. Takéto systémy zahŕňajú schémy s tromi účastníkmi, ako napríklad schémy kariet s tromi účastníkmi, pokiaľ nikdy nefungujú ako *de facto* schémy kariet so štyrmi účastníkmi, využívajúce napríklad nadobúdateľov licencie, agentov alebo partnerov v rámci spoločného označovania (co-branding). Takéto systémy tiež bežne zahŕňajú platobné služby ponúkané poskytovateľmi telekomunikačných služieb, v prípade ktorých je prevádzkovateľ takejto schémy poskytovateľom platobných služieb pre platiteľa aj príjemcu platby, ako aj interné systémy bankových skupín. V záujme stimulovania konkurencie zo strany takýchto uzavretých platobných systémov voči tradičným hlavným platobným systémom by nebolo vhodné poskytnúť tretím stranám prístup k týmto uzavretým súkromným platobným systémom. ...“

5 Článok 1 smernice 2015/2366, nazvaný „Predmet úpravy“, ktorý sa nachádza v hlave I tejto smernice, nazvanej „Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov“, stanovuje v odseku 1:

„V tejto smernici sa stanovujú pravidlá, v súlade s ktorými členské štáty rozlišujú tieto kategórie poskytovateľov platobných služieb:

- a) úverové inštitúcie vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 [z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 2013, s. 1)], vrátane ich pobočiek v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 uvedeného nariadenia, ak sa takéto pobočky nachádzajú v Únii, bez ohľadu na to, či sa ústredie týchto pobočiek nachádza v Únii alebo v súlade s článkom 47 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2013/36/EÚ [z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2013, s. 338)] a s vnútroštátnym právom mimo Únie;
- b) inštitúcie elektronických peňazí v zmysle článku 2 bodu 1 smernice [2009/110] vrátane v súlade s článkom 8 uvedenej smernice a s vnútroštátnym právom, ich pobočiek, ak sa takéto pobočky nachádzajú v Únii a ich ústredie sa nachádza mimo Únie, pokiaľ sú platobné služby, ktoré poskytujú tieto pobočky, viazané na vydávanie elektronických peňazí;
- c) poštové podniky, ktoré sú oprávnené poskytovať platobné služby podľa vnútroštátneho práva;
- d) platobné inštitúcie;
- e) [Európska centrálna banka (ECB)] a národné centrálné banky, ak nekonajú ako menové orgány alebo iné orgány verejnej moci;
- f) členské štáty alebo ich regionálne či miestne orgány, ak nekonajú ako orgány verejnej moci.“

6 Článok 4 smernice 2015/2366, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, znie takto:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

3. „platobná služba“ je ktorákoľvek podnikateľská činnosť uvedená v prílohe I;
4. „platobná inštitúcia“ je právnická osoba, ktorej bolo v súlade s článkom 11 udelené povolenie poskytovať a vykonávať platobné služby v celej Únii;

...

7. ‚platobný systém‘ je systém na prevod finančných prostriedkov formálnymi a štandardizovanými mechanizmami a so spoločnými pravidlami spracovania, klíringu a/alebo zúčtovania platobných transakcií;

...

11. ‚poskytovateľ platobných služieb‘ je subjekt uvedený v článku 1 ods. 1 alebo právnická či fyzická osoba, ktoré využívajú výnimku podľa článku 32 alebo 33;

...

38. ‚agent‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá pri poskytovaní platobných služieb koná v mene platobnej inštitúcie;

...

40. ‚skupina‘ je skupina podnikov, ktoré sú navzájom prepojené na základe vzťahu uvedeného v článku 22 ods. 1, 2 alebo 7 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2013/34/EÚ [z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 19)], alebo podnikov vymedzených v článkoch 4, 5, 6 a 7 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 241/2014 [zo 7. januára 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy týkajúce sa požiadaviek na vlastné zdroje inštitúcií (Ú. v. EÚ L 74, 2014, s. 8)], ktoré sú navzájom prepojené na základe vzťahu uvedeného v článku 10 ods. 1 alebo v článku 113 ods. 6 alebo 7 nariadenia [č. 575/2013];

...

47. ‚platobná značka‘ je akýkoľvek hmotný alebo digitálny názov, termín, znak, symbol, alebo ich kombinácia, umožňujúci označenie kartovej schémy, v rámci ktorej sa platobné transakcie viazané na kartu vykonávajú;

...“

7 Článok 11 smernice 2015/2366, nazvaný „Udelenie povolenia“, sa nachádza v kapitole 1, nazvanej „Platobné inštitúcie“, hlavy II smernice 2015/2366, nazvanej „Poskytovatelia platobných služieb“. Tento článok stanovuje v odseku 1:

„Členské štáty vyžadujú od iných podnikov, než sú podniky uvedené v článku 1 ods. 1 písm. a), b), c), e) a f), a iných než fyzických alebo právnických osôb, ktoré využívajú výnimku podľa článku 32 alebo 33, ktoré majú v úmysle poskytovať platobné služby, aby pred začatím poskytovania platobných služieb získali povolenie na výkon činnosti platobnej inštitúcie. ...“

8 Článok 35 tejto smernice, nazvaný „Prístup k platobným systémom“, sa nachádza v kapitole 2 tejto hlavy II, nazvanej „Spoločné ustanovenia“. Tento článok znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby pravidlá prístupu oprávnených alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb, ktorí sú právnickými osobami, k platobným systémom boli objektívne, nediskriminačné a primerané a nebránili v prístupe viac, než je potrebné na zabezpečenie pred osobitnými rizikami, ako napríklad rizikom spojeným s vyrovnaním, prevádzkovým rizikom a obchodným rizikom, a na ochranu finančnej a prevádzkovej stability platobného systému.“

Platobné systémy neukladajú poskytovateľom platobných služieb, používateľom platobných služieb ani iným platobným systémom žiadne z týchto požiadaviek:

- a) obmedzujúce pravidlá o účinnej účasti v iných platobných systémoch;
- b) pravidlo, ktoré diskriminuje poskytovateľov platobných služieb, ktorým bolo udelené povolenie, alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb, pokiaľ ide o práva, povinnosti a oprávnenia účastníkov systému;
- c) obmedzenie na základe inštitucionálneho postavenia.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na:

...

- b) platobné systémy pozostávajúce výhradne z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny.

...“

- 9 Príloha I smernice 2015/2366, nazvaná „Platobné služby“, vymenováva činnosti uvedené v článku 4 bode 3 tejto smernice, ktoré sa z tohto titulu považujú za „platobné služby“ v zmysle uvedenej smernice.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 10 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že American Express je medzinárodná spoločnosť poskytujúca služby, ktorá spolu so svojimi dcérskymi spoločnosťami ponúka spotrebiteľom a podnikom platobné služby, cestovné služby a výmenu peňazí, a tiež vernostnú platformu. Táto spoločnosť takisto vydáva a prijíma karty na celom svete, vrátane Európskej únie. American Express využíva so svojimi dcérskymi spoločnosťami kartovú schému American Express (ďalej len „Amex“), ktorá je trojstrannou schémou. Táto schéma uzavrela dohody o spoločnom označovaní a o poskytovaní služieb v Únii, čo by mohlo mať za následok, podľa toho, ako Súdny dvor odpovie na otázku týkajúcu sa výkladu článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366, že táto schéma by podliehala povinnostiam v oblasti prístupu, stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice.
- 11 Vnútroštátny orgán riadi Her Majesty's Treasury (Ministerstvo hospodárstva a štátneho rozpočtu, Spojené kráľovstvo). Toto posledné uvedené ministerstvo preberá konečnú zodpovednosť za výkon povinností, ktoré boli uložené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska, pokiaľ ide o uplatnenie, vykonanie a všetky ostatné spôsoby realizácie smernice 2015/2366.
- 12 American Express požiadala vnútroštátny súd, aby povolil podanie žaloby o súdne preskúmanie zákonnosti (*judicial review*) „úmyslu a/alebo povinnosti [vnútroštátneho orgánu] uplatňovať, vykonávať alebo akýmkoľvek iným spôsobom realizovať článok 35 ods. 1 [smernice 2015/2366] v rozsahu v akom stanovuje podmienku spoločného označovania a/alebo pôsobenia agenta“. Tento súd požadované povolenie udelil.
- 13 Vnútroštátny súd sa pýta, či sa má článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366 vykladať v tom zmysle, že trojstranná kartová schéma, ktorá uzatvorila dohody o spoločnom označovaní alebo o pôsobení agenta, je oslobodená od požiadaviek v oblasti prístupu stanovených v článku 35 ods. 1 tejto smernice. Konkrétne podľa tohto súdu odôvodnenie 52 uvedenej smernice neumožňuje poskytnúť jasnú odpoveď na túto otázku.

- 14 Okrem toho podľa uvedeného súdu, keby Súdny dvor rozhodol, že tieto požiadavky sa uplatňujú na trojstranné kartové schémy, ktoré uzatvorili dohody o spoločnom označovaní alebo o pôsobení agenta, bolo by treba, aby sa vyjadril k tvrdeniu uvádzanému spoločnosťou American Express, podľa ktorého je článok 35 ods. 1 smernice 2015/2366 neplatný z dôvodu nedostatku odôvodnenia, zjavne nesprávneho posúdenia a porušenia zásady proporcionality.
- 15 Za týchto podmienok High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správny senát), Spojené kráľovstvo] rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Uplatňuje sa na platobný systém, na ktorý by sa inak nevzťahovala prístupová povinnosť stanovená v článku 35 ods. 1 smernice [2015/2366], a to na základe článku 35 ods. 2 písm. b) [tejto] smernice, [uvedená povinnosť], pokiaľ i) tento systém uzavrie dohody o spoločnom označovaní s partnermi v rámci spoločného označovania, ktorí sami neposkytujú platobné služby v tomto systéme v súvislosti s touto ponukou spoločne označovaných produktov, a/alebo ii) využije agenta, aby pri poskytovaní platobných služieb konal v jeho mene?
2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, je článok 35 ods. 1 už citovanej smernice neplatný v rozsahu, v akom stanovuje, že na platobné systémy s takými dohodami sa má vzťahovať prístupová povinnosť, a to z dôvodu:
- porušenia povinnosti odôvodnenia vzhľadom na článok 296 ZFEÚ;
 - zjavne nesprávneho posúdenia, a/alebo
 - porušenia zásady proporcionality?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 16 Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia tvrdia, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný v plnom rozsahu z dôvodu po prvé, že neexistuje skutočný spor medzi účastníkmi konania, po druhé, že vnútroštátny súd neposkytol v návrhu na začatie prejudiciálneho konania ani minimum potrebných prvkov, keďže neuviedol relevantné skutkové okolnosti, ani dôvody, ktoré ho viedli k vzniku otázky týkajúcej sa výkladu a platnosti ustanovení, o ktoré ide vo veci samej, a po tretie, že podanie žaloby vo veci samej, aby sa preskúmala zákonnosť úmyslu a/alebo povinnosti vnútroštátneho orgánu uplatniť alebo vykonať tieto ustanovenia, predstavuje prostriedok obchádzania systému opravných prostriedkov zriadeného Zmluvou o FEÚ, za takých okolností, o aké ide vo veci samej.
- 17 Na úvod treba pripomenúť, že prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý spor prejednáva a ktorý musí vziať na seba zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby zhodnotil vzhľadom na osobitosti veci tak potrebu prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu alebo platnosti právneho pravidla Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 24).
- 18 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor teda môže odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad alebo posúdenie zákonnosti predpisu Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 25).

- 19 Pokiaľ ide po prvé o skutočnú povahu sporu vo veci samej, treba poznamenať, že American Express svojou žalobou požiadala vnútroštátny súd o preskúmanie zákonnosti „úmyslu a/alebo povinnosti“ vnútroštátneho orgánu uplatniť alebo vykonať sporné ustanovenia. V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že účastníci konania sa nezhodujú, pokiaľ ide o dôvodnosť žaloby. Keďže vnútroštátny súd je vyzvaný, aby rozhodol o tejto nezhode a domnieva sa, že existuje ozajstná nezhoda medzi účastníkmi vo veci samej, pokiaľ ide o výklad a platnosť dotknutých ustanovení tejto smernice, nezdá sa zjavne, že by spor vo veci samej nebol skutočný [pozri analogicky rozsudky z 10. decembra 2002, *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, body 36 a 38, ako aj zo 4. mája 2016, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, bod 17].
- 20 Pokiaľ ide o zostávajúcu časť, tvrdenia, ktoré majú dokázať umelú povahu sporu vo veci samej, založené na tom, že neexistuje žiadny akt alebo opomenutie vnútroštátneho orgánu, ktoré by mohli viesť k žalobe o preskúmanie zákonnosti, sú založené na kritike prípustnosti predmetnej žaloby vo veci samej a posúdenia skutkových okolností, ktoré vykonal vnútroštátny súd s cieľom uplatnenia kritérií stanovených vnútroštátnym právom. Súdnemu dvoru však neprislúcha spochybňovať toto posúdenie, ktoré v rámci tohto konania patrí do právomoci vnútroštátneho súdu, ani preverovať, či návrh na začatie prejudiciálneho konania bol prijatý v súlade s vnútroštátnymi organizačnými normami a pravidlami súdneho konania. Tieto tvrdenia teda nemôžu postačovať na vyvrátenie prezumpcie relevantnosti uvedenej v bode 18 tohto rozsudku (pozri analogicky rozsudok zo 16. júna 2015, *Gauweiler a i.*, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 26).
- 21 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého vnútroštátny súd neuviedol ani relevantné skutkové okolnosti, ani dôvody, ktoré ho viedli k vzniku otázky týkajúcej sa výkladu a platnosti ustanovení, o ktoré ide vo veci samej, treba poznamenať, že podľa článku 94 písm. a) Rokovacieho poriadku Súdného dvora musí každý návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahovať „stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú“.
- 22 V tejto súvislosti stačí, že predmet sporu vo veci samej, ako aj jeho hlavné výzvy týkajúce sa právneho poriadku Únie vyplývajú z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, aby umožnili členským štátom a ostatným dotknutým osobám predložiť svoje pripomienky podľa článku 23 Štatútu Súdného dvora Európskej únie a zúčastniť sa účinne na konaní na Súdnom dvore (pozri rozsudok z 8. septembra 2009, *Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International*, C-42/07, EU:C:2009:519, bod 41, a citovanú judikatúru).
- 23 V predmetnom prípade z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Amex sa výlučne skladá z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny v zmysle článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366 a môže sa teda na ňu vzťahovať výnimka stanovená v tomto ustanovení. Z tohto rozhodnutia však takisto vyplýva, že Amex uzatvorila určitý počet dohôd o spoločnom označovaní a poskytovaní služieb v Únii, ktoré, v závislosti od otázky týkajúcej sa výkladu, položenéj vnútroštátnym súdom, by mohli spôsobiť, že spoločnosť Amex by už nemohla využívať uvedené ustanovenie a v takom prípade by sa na ňu vzťahovali požiadavky v oblasti prístupu, stanovené v článku 35 ods. 1 tejto smernice.
- 24 Rozhodnutie vnútroštátneho súdu vysvetľuje stručne, ale presne pôvod a povahu sporu vo veci samej, ktorého riešenie podľa neho závisí od výkladu a platnosti týchto ustanovení. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd dostatočne definoval skutkový a právny rámec, v ktorom sa nachádza jeho žiadosť o výklad práva Únie, na to, aby sa Súdnemu dvoru umožnilo užitočne odpovedať na túto žiadosť (pozri analogicky rozsudok zo 7. júla 2016, *Genentech*, C-567/14, EU:C:2016:526, bod 27).
- 25 Pokiaľ ide na druhej strane o to, či vnútroštátny súd uviedol dostatočne dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že sa pýta na výklad a platnosť ustanovení, o ktoré ide vo veci samej, v skutočnosti vyplýva z ducha spolupráce, v ktorom sa má niesť prejudiciálne konanie, že je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vo

svojom rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol presné dôvody, pre ktoré sa domnieva, že odpoveď na jeho otázky týkajúce sa výkladu alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie je nevyhnutná na vyriešenie sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, bod 24 a citovanú judikatúru).

- 26 Je preto dôležité, aby vnútroštátny súd najmä uviedol konkrétne dôvody, ktoré ho viedli k otázke týkajúcej sa výkladu alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, a uviedol dôvody neplatnosti, ktoré v dôsledku toho možno podľa jeho názoru uplatniť. Taká požiadavka vyplýva tiež z článku 94 písm. c) rokovacieho poriadku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, bod 25 a citovanú judikatúru).
- 27 V predmetnom prípade vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol, pričom zopakoval časť argumentov uvádzaných v tejto súvislosti American Express a MasterCard Europe SA, že výklad určitých ustanovení smernice 2015/2366 je neistý. Takisto poznamenal, že Súdny dvor sa možno bude musieť, v závislosti od výkladu, ktorý poskytne vo vzťahu k týmto ustanoveniam, vyjadriť k dôvodom neplatnosti, ktoré uvádza American Express.
- 28 Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd sa nielen domnieva, že z tvrdení predložených účastníkmi konania vo veci samej vyplýva otázka výkladu, odpoveď na ktorú je neistá, ale aj že dôvody neplatnosti, ktoré uvádza American Express, a sú prebraté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, by mohli byť dôvodné.
- 29 Pokiaľ ide po tretie o tvrdenie, podľa ktorého podanie žaloby vo veci samej, ktorou sa navrhuje preskúmanie zákonnosti „úmyslu a/alebo povinnosti“ vnútroštátneho orgánu uplatniť alebo vykonať smernicu 2015/2366, predstavuje prostriedok obchádzania systému opravných prostriedkov zavedeného Zmluvou o FEÚ za takých okolností, o aké ide vo veci samej, keď nebolo voči spoločnosti Amex prijaté žiadne opatrenie a keď sa uvedený orgán obmedzil na tvrdenie, že nie je proti tomu, aby bola podaná žaloba vo veci samej, treba pripomenúť, že Súdny dvor už vyhlásil za prípustné viaceré návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa týkali výkladu a/alebo platnosti aktov sekundárneho práva formulovaných v rámci takýchto žalôb o preskúmanie platnosti, najmä vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky z 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco (C-491/01, EU:C:2002:741); z 3. júna 2008, Intertanko a i. (C-308/06, EU:C:2008:312); z 8. júla 2010, Afton Chemical (C-343/09, EU:C:2010:419); zo 4. mája 2016, Pillbox 38 (C-477/14, EU:C:2016:324), ako aj zo 4. mája 2016, Philip Morris Brands a i. (C-547/14, EU:C:2016:325).
- 30 Okrem toho možnosť jednotlivcov dovoľávať sa pred vnútroštátnymi súdmi neplatnosti aktu Únie so všeobecnou pôsobnosťou nie je podmienená tým, že uvedený akt už bol v skutočnosti prebratý vykonávacími opatreniami prijatými podľa vnútroštátneho práva. V tejto súvislosti stačí, ak sa vnútroštátnemu súdu predloží na rozhodnutie existujúci spor, v ktorom je otázka platnosti takého aktu vznesená nepriamo. Táto podmienka je však v prípade sporu vo veci samej riadne splnená, ako vyplýva z bodov 14, 19, 20, 27 a 28 tohto rozsudku [pozri analogicky rozsudky z 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, bod 40; zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 29; zo 4. mája 2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, bod 19, ako aj zo 4. mája 2016, Philip Morris Brands a i., C-547/14, EU:C:2016:325, bod 35].
- 31 Za týchto okolností sa nezdá, že by žaloba v spore vo veci samej mala za cieľ obchádzať opravné prostriedky zavedené Zmluvou o FEÚ.
- 32 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prvej otázke

- 33 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366 vykladať v tom zmysle, že trojstranná kartová schéma, ktorá uzatvorila dohodu o spoločnom označovaní s partnerom v rámci spoločného označovania, ktorý ako taký neposkytuje platobné služby v uvedenom systéme, pokiaľ ide o spoločne označované produkty, alebo využíva agenta na poskytovanie platobných služieb, nemôže využívať výnimku uvedenú v tomto ustanovení, a preto podlieha požiadavkám stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice.
- 34 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 35 ods. 1 prvého pododseku smernice 2015/2366 „členské štáty zabezpečia, aby pravidlá prístupu oprávnených alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb, ktorí sú právnickými osobami, k platobným systémom boli objektívne, nediskriminačné a primerané a nebránili v prístupe viac, než je potrebné na zabezpečenie pred osobitnými rizikami, ako napríklad rizikom spojeným s vyrovnaním, prevádzkovým rizikom a obchodným rizikom, a na ochranu finančnej a prevádzkovej stability platobného systému“. Článok 35 ods. 1 druhý pododsek tejto smernice stanovuje okrem toho požiadavky, ktoré platobné systémy nemôžu v žiadnom prípade stanoviť pre poskytovateľov platobných služieb, používateľov platobných služieb alebo pre iné platobné systémy.
- 35 Pokiaľ ide o článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366, ten stanovuje, že článok 35 ods. 1 tejto smernice sa nevzťahuje na „platobné systémy pozostávajúce výhradne z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny“. Pojem „skupina“ je definovaný v článku 4 bode 40 tejto smernice ako „skupina podnikov, ktoré sú navzájom prepojené na základe vzťahu uvedeného v článku 22 ods. 1, 2 alebo 7 smernice [2013/34], alebo podnikov vymedzených v článkoch 4, 5, 6 a 7 delegovaného nariadenia [č. 241/2014], ktoré sú navzájom prepojené na základe vzťahu uvedeného v článku 10 ods. 1 alebo v článku 113 ods. 6 alebo 7 nariadenia [č. 575/2013]“.
- 36 Ako bolo pripomenuté v bode 23 tohto rozsudku, je nesporné, že taká trojstranná kartová schéma, akou je Amex, sa výlučne skladá z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny v zmysle predchádzajúceho bodu.
- 37 Z toho vyplýva, že v zásade takáto trojstranná kartová schéma nepodlieha požiadavkám v oblasti prístupu stanoveným v článku 35 ods. 1 smernice 2015/2366, ibaže by táto schéma začlenila tretiu osobu do svojho fungovania, takže by sa už nemohla považovať za schému zloženú výlučne z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny v zmysle článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) tejto smernice.
- 38 V predmetnom prípade American Express tvrdí, že článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366 sa má vykladať v tom zmysle, že samotná okolnosť, že trojstranná kartová schéma uzatvorila dohody o spoločnom označovaní a pôsobení agenta, nespôsobuje, že by sa na ňu mali vzťahovať požiadavky v oblasti prístupu. Pokiaľ ide totiž o dohody o spoločnom označovaní, v rámci ktorých partner v rámci spoločného označovania neposkytuje žiadne platobné služby, schéma zostáva jediným vydavateľom kariet a jediným prijímateľom transakcií vykonaných použitím týchto kariet. Rovnako využitie agenta na poskytovanie platobných služieb nemení identitu poskytovateľa platobných služieb v schéme platobných kariet. V dôsledku toho len v prípade, že trojstranný kartový systém poskytne licenciu ďalšiemu poskytovateľovi platobných služieb v rámci tohto systému, budú požiadavky v oblasti prístupu uplatniteľné na uvedený systém.
- 39 Naopak, MasterCard tvrdí, že samotná skutočnosť, že trojstranná kartová schéma používa partnera v rámci spoločného označovania alebo agenta, spôsobuje, že na túto schému sa budú vzťahovať požiadavky v oblasti prístupu, pretože v tomto prípade tento systém už nemožno považovať za taký, že sa naň vzťahuje výnimka stanovená v článku 35 ods. 2 prvom pododseku písm. b) smernice 2015/2366.

- 40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora je na účely výkladu ustanovenia práva Únie potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 21. septembra 2017, Komisia/Nemecko, C-616/15, EU:C:2017:721, bod 43 a citovaná judikatúra).
- 41 V prvom rade zo znenia článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366 vyplýva, že účasť, na tom istom platobnom systéme, poskytovateľov platobných služieb nepatriacich do tej istej skupiny spôsobuje, že na tento systém sa už nebude vzťahovať výnimka stanovená v tomto ustanovení, a preto bude podliehať požiadavkám v oblasti prístupu stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice.
- 42 Z článku 4 bodu 11 smernice 2015/2366 vyplýva, že poskytovateľ platobných služieb je definovaný ako „subjekt uvedený v článku 1 ods. 1 alebo právnická či fyzická osoba, ktoré využívajú výnimku podľa článku 32 alebo 33 [tejto smernice]“. Uvedený článok 1 ods. 1 rozlišuje šesť kategórií poskytovateľov platobných služieb, teda niektoré úverové inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2009/110, poštové podniky, ktoré sú oprávnené poskytovať platobné služby podľa vnútroštátneho práva, platobné inštitúcie, ECB a národné centrálné banky, ak nekonajú ako menové orgány alebo iné orgány verejnej moci; ako aj členské štáty alebo ich regionálne či miestne orgány, ak nekonajú ako orgány verejnej moci. Pokiaľ ide o uvedené články 32 a 33, tie stanovujú výnimky pre fyzické a právnické osoby poskytujúce niektoré platobné služby.
- 43 Pokiaľ ide o otázku, či patrí partner v rámci spoločného označovania alebo agent pod pojem „poskytovateľ platobných služieb“, tak ako je pripomenutý v predchádzajúcom bode, je pravda, pokiaľ ide po prvé o pojem „spoločné označovanie“, že tento nie je v smernici 2015/2366 definovaný. Z odôvodnenia 2 tejto smernice však vyplýva, že revízia právneho rámca Únie týkajúceho sa platobných služieb, ktorá viedla k prijatiu uvedenej smernice, bola doplnená nariadením 2015/751. Okrem toho z odôvodnenia 6 tej istej smernice vyplýva, že normotvorca Únie chcel, aby bolo zaručené koherentné uplatňovanie právneho rámca týkajúceho sa platobných služieb v celej únii.
- 44 Podľa článku 2 bodu 32 nariadenia 2015/751 je spoločné označovanie definované ako „uvádzanie aspoň jednej platobnej značky a aspoň jednej neplatobnej značky na tom istom platobnom nástroji viazanom na kartu“. Pokiaľ ide o pojem „platobná značka“, tento je definovaný tak v článku 2 bode 30 tohto nariadenia, ako aj v článku 4 bode 47 smernice 2015/2366 ako „akýkoľvek hmotný alebo digitálny názov, termín, znak, symbol, alebo ich kombinácia, umožňujúci označenie kartovej schémy, v rámci ktorej sa platobné transakcie viazané na kartu vykonávajú“.
- 45 Pokiaľ ide po druhé o pojem „agent“, tento je definovaný v článku 4 bode 38 smernice 2015/2366 ako „fyzická alebo právnická osoba, ktorá pri poskytovaní platobných služieb koná v mene platobnej inštitúcie“. Ako teda vyplýva z bodu 42 tohto rozsudku, platobné inštitúcie predstavujú jednu zo šiestich kategórií poskytovateľov platobných služieb uvedených v článku 1 ods. 1 tejto smernice.
- 46 Nie je možné teda vyvodiť z relevantných definícií pojmov „spoločné označovanie“ a „agent“, že partner v rámci spoločného označovania alebo agent je nevyhnutne poskytovateľ platobných služieb v zmysle článku 4 bodu 11 smernice 2015/2366.
- 47 Treba teda konštatovať, že zo znenia článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366 výslovne nevyplýva, že to, že platobný systém výlučne zložený z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny využíval partnera v rámci spoločného označovania alebo agenta, nevyhnutne spôsobuje, že uvedený systém nemôže využiť výnimku upravenú v tomto ustanovení. Keby bol chcel normotvorca Únie obmedziť pôsobnosť uvedeného ustanovenia tak, aby to tak bolo, mohol to stanoviť výslovne (pozri analogicky rozsudok z 19. marca 2009, Komisia/Taliansko, C-275/07, EU:C:2009:169, bod 99).

- 48 V druhom rade, pokiaľ ide o kontext do ktorého patrí článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366, treba pripomenúť, že článok 35 tejto smernice má za cieľ, ako vyplýva z jeho odseku 1 prvého pododseku, upraviť najmä podmienky prístupu oprávnených alebo registrovaných poskytovateľov platobných služieb k platobným systémom. S takýmto cieľom je zlučiteľný taký výklad uvedeného článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b), podľa ktorého trojstranná kartová schéma, ktorá sa rozhodne otvorí sa tak, že využije v rámci svojho fungovania poskytovateľa platobných služieb, ktorý nepatrí do skupiny, podlieha požiadavkám v oblasti prístupu, stanoveným v článku 35 ods. 1 uvedenej smernice.
- 49 Iste, odôvodnenie 52 smernice 2015/2366 stanovuje, že systémy, v prípade ktorých jediný poskytovateľ platobných služieb zabezpečuje ich zriadenie a prevádzku, „zahŕňajú schémy s tromi účastníkmi, ako napríklad schémy kariet s tromi účastníkmi, pokiaľ nikdy nefungujú ako *de facto* schémy kariet so štyrmi účastníkmi, využívajúce napríklad nadobúdateľov licencie, agentov alebo partnerov v rámci spoločného označovania (co-branding)“.
- 50 Na rozdiel od toho, čo tvrdí MasterCard Europe, toto odôvodnenie nemôže odôvodniť výklad, podľa ktorého akákoľvek dohoda o spoločnom označovaní alebo o pôsobení agenta, uzatvorená trojstrannou kartovou schémou, nevyhnutne spôsobuje, že táto schéma už nebude patriť do pôsobnosti článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366.
- 51 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že odôvodnenie aktu sekundárneho práva Únie, hoci môže pomôcť objasniť, aký sa má poskytnúť výklad právneho pravidla, nemôže predstavovať samo osebe takéto pravidlo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 1989, Casa Fleischhandel, 215/88, EU:C:1989:331, bod 31).
- 52 V každom prípade, ako to tvrdí v podstate Komisia, nič v odôvodnení 52 smernice 2015/2366, ani napokon v ostatných ustanoveniach tejto smernice, nebráni tomu, aby sa článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) tejto smernice vykladal v tom zmysle, že v prípade, že kartová schéma využíva partnera v rámci spoločného označovania alebo agenta, nato, aby sa uvedená schéma už nepovažovala za schému zloženú výlučne z poskytovateľov platobných služieb patriacich do skupiny v zmysle tohto posledného uvedeného ustanovenia, je nevyhnutné, aby partner v rámci spoločného označovania alebo agent bol poskytovateľom platobných služieb alebo aby jeho úlohu v rámci tejto schémy bolo možné považovať za činnosť takéhoto poskytovateľa.
- 53 Treba totiž na jednej strane poznamenať, že odôvodnenie 52 tejto smernice stanovuje vo svojej prvej vete, že ustanovenia týkajúce sa prístupu k platobným systémom by sa nemali uplatňovať na platobné systémy „zriadené a prevádzkované jediným poskytovateľom platobných služieb“, čím sa dáva dôraz na počet poskytovateľov platobných služieb zapojených do fungovania dotknutého systému.
- 54 Na druhej strane, hoci z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že kartové schémy, ktoré využívajú partnerov v rámci spoločného označovania alebo agentov, môžu byť považované za také, že fungujú ako kartové schémy, v ktorých *de facto* vystupujú štyri strany, treba takisto pripomenúť, že štvorstranná kartová schéma je definovaná v článku 2 bode 17 nariadenia 2015/751 ako schéma „v rámci ktorej sa platobné transakcie viazané na kartu uskutočňujú z platobného účtu platiteľa na platobný účet príjemcu platby prostredníctvom tejto schémy, vydavateľa (na strane platiteľa) a prijímateľa (na strane príjemcu platby)“.
- 55 V dôsledku toho a vzhľadom na odôvodnenia uvedené v bode 43 tohto rozsudku, klasická štvorstranná kartová schéma v zmysle smernice 2015/2366 sa vyznačuje prítomnosťou rôznych poskytovateľov platobných služieb, ktorí vykonávajú služby „prijímateľa“ a „vydavateľa“ v rámci platobných transakcií viazaných na kartu.

- 56 Treba teda konštatovať, že ako tvrdí Komisia, príklady uvedené v odôvodnení 52 smernice 2015/2366, týkajúce sa situácií, v ktorých trojstranné kartové schémy uzatvorili dohody s agentmi alebo partnermi v rámci spoločného označovania, iba ilustrujú spôsob, akým tieto schémy môžu organizovať svoje prevádzkové vzťahy tak, aby sa mohli správať v praxi ako štvorstranné kartové schémy na účely uplatnenia požiadaviek v oblasti prístupu, stanovených touto smernicou.
- 57 V treťom rade, pokiaľ ide o ciele sledované smernicou 2015/2366, ktorej súčasťou sú ustanovenia, o ktoré ide vo veci samej, treba pripomenúť, že podľa odôvodnenia 49 tejto smernice „pre každého poskytovateľa platobných služieb je nevyhnutné, aby mal prístup k službám technických infraštruktúr platobných systémov“ a „s cieľom zabezpečiť, aby sa v celej Únii rovnako zaobchádzalo s rôznymi kategóriami poskytovateľov platobných služieb, ktorým bolo udelené povolenie, v súlade s podmienkami ich povolenia, je potrebné objasniť pravidlá týkajúce sa prístupu k platobným systémom“.
- 58 Rovnako odôvodnenie 50 smernice 2015/2366 zdôrazňuje, že by sa „malo... ustanoviť nediskriminačné zaobchádzanie s platobnými inštitúciami, ktorým bolo udelené povolenie, a úverovými inštitúciami, aby mohol každý poskytovateľ platobných služieb na vnútornom trhu využívať služby technických infraštruktúr týchto platobných systémov za rovnakých podmienok“. Toto odôvodnenie dodáva, že „je vhodné stanoviť rozdielne zaobchádzanie s poskytovateľmi platobných služieb, ktorým bolo udelené povolenie, a tými poskytovateľmi, na ktorých sa vzťahuje výnimka podľa tejto smernice, ako aj výnimka podľa článku 3 smernice [2009/110] vzhľadom na rozdiely medzi jednotlivými prudenciálnymi rámcami platnými pre týchto poskytovateľov“.
- 59 Nakoniec odôvodnenie 52 smernice 2015/2366 stanovuje najmä to, že v záujme stimulovania možnej konkurencie zo strany takýchto uzavretých platobných systémov, akými sú trojstranné kartové schémy, ktoré nikdy nefungujú ako kartové schémy, ktoré zahŕňajú *de facto* štyri strany, voči tradičným hlavným platobným systémom by nebolo vhodné poskytnúť tretím stranám prístup k týmto uzavretým súkromným platobným systémom.
- 60 Z úvah uvedených v bodoch 57 až 59 tohto rozsudku vyplýva, že cieľom článku 35 smernice 2015/2366 je zabezpečiť, aby v zásade ktorýkoľvek poskytovateľ platobných služieb mohol mať prístup k službám technických infraštruktúr platobných systémov, aby sa v celej Únii zabezpečila rovnosť zaobchádzania s rôznymi kategóriami poskytovateľov platobných služieb. Ako totiž vyplýva takisto z týchto odôvodnení, normotvorca Únie chcel zabezpečiť, aby ktorýkoľvek poskytovateľ platobných služieb mohol využívať takéto služby za rovnakých podmienok s cieľom zachovania účinnej hospodárskej súťaže na trhoch platobných služieb.
- 61 Z tých istých úvah však vyplýva, najmä z tých, ktoré sú uvedené v bodoch 58 a 59 tohto rozsudku, že hoci v zásade požiadavky v oblasti prístupu, stanovené v článku 35 ods. 1 smernice 2015/2366 musia umožniť ktorémukoľvek poskytovateľovi platobných služieb mať prístup za podmienok, ktoré stanoví, k platobným systémom, normotvorca Únie chcel takisto stanoviť rozdielne zaobchádzanie medzi poskytovateľmi platobných služieb, keď to odôvodňujú rozdiely medzi nimi.
- 62 Konkrétnejšie, pokiaľ ide o uzavreté trojstranné platobné systémy, z bodu 59 tohto rozsudku vyplýva, že normotvorca Únie považoval za vhodné oslobodiť tieto systémy od požiadaviek v oblasti prístupu, aby sa stimulovala hospodárska súťaž medzi platobnými systémami. Ako však vyplýva najmä z bodov 54 až 56 tohto rozsudku, keď sa trojstranná kartová schéma rozhodne otvorí sa, tak že zapojí poskytovateľa platobných služieb nepatriaceho do skupiny, jej fungovanie sa začína podobať fungovaniu klasického štvorstranného platobného systému, takže potreba stimulovať hospodársku súťaž, ktorú tvorí na trhu, už viac neodôvodňuje, aby bol oslobodený od požiadaviek v oblasti prístupu.

- 63 Mohlo by byť totiž ťažké dosiahnuť ciele smernice 2015/2366, najmä ten, ktorý je uvedený v článku 35 ods. 1 tejto smernice, spočívajúci v zabezpečení rovnakých podmienok hospodárskej súťaže pri poskytovaní platobných služieb, keby trojstranná kartová schéma, zapájajúca tretiu osobu, ktorá má postavenie poskytovateľa platobných služieb v zmysle článku 4 bodu 11 tejto smernice, alebo ktorej úlohu možno považovať za takú, že predstavuje takého poskytovateľa, nepodliehala požiadavkám v oblasti prístupu poskytovateľov platobných služieb k platobným systémom, ktoré sú stanovené v článku 35 ods. 1 uvedenej smernice.
- 64 V dôsledku toho treba konštatovať, že takéto požiadavky sú uplatniteľné na trojstrannú kartovú schému, ktorá uzatvorila dohodu o spoločnom označovaní v zmysle článku 2 bodu 32 nariadenia 2015/751, keď je dotknutý partner v rámci spoločného označovania poskytovateľom platobných služieb v zmysle článku 4 bodu 11 smernice 2015/2366, a to aj keď uvedený partner neposkytuje sám v rámci tejto dohody žiadnu platobnú službu, pokiaľ ide o spoločne označované produkty.
- 65 Takisto, keď trojstranná kartová schéma uzatvorila dohodu s agentom v zmysle článku 4 bodu 38 smernice 2015/2366, požiadavky v oblasti prístupu sa nevyhnutne uplatňujú na túto schému. Totižto, keďže ako bolo pripomenuté v bode 45 tohto rozsudku, je agent definovaný v článku 4 bode 38 tejto smernice ako „fyzická alebo právnická osoba, ktorá pri poskytovaní platobných služieb koná v mene platobnej inštitúcie“, pričom agent nie je teda nevyhnutne sám poskytovateľom platobných služieb, jeho úlohu treba považovať vo všetkých prípadoch vzhľadom na jej povahu za takú, že predstavuje poskytovateľa platobných služieb.
- 66 Tento výklad nespochybňuje tvrdenie, ktoré uvádza MasterCard, podľa ktorého situácie, v ktorých trojstranná kartová schéma podlieha požiadavkám v oblasti prístupu, by mali byť tie isté, ako sú situácie, v ktorých takýto systém podlieha povinnostiam týkajúcich sa výmenných poplatkov podľa článku 1 ods. 5 a článku 2 bodu 18 nariadenia 2015/751, ktorých dosah a platnosť boli predmetom prejudiciálnych otázok vo veci, v ktorej bol vydaný dnešný rozsudok American Express (C-304/16).
- 67 V tejto súvislosti stačí poznamenať na jednej strane to, že znenie článku 1 ods. 5 a článku 2 bodu 18 nariadenia 2015/751, ktoré sa týkajú najmä situácií, v ktorých sa trojstranné kartové schémy musia považovať za štvorstranné kartové schémy na účely uplatnenia povinností stanovených týmto nariadením, vrátane povinností týkajúcich sa horných hraníc výmenných poplatkov, sa odlišuje z viacerých hľadísk od znenia článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366.
- 68 Na druhej strane, hoci je pravda, že ciele sledované dvoma kategóriami požiadaviek, na ktoré odkazuje bod 66 tohto rozsudku, sa prekrývajú, keďže obe tieto kategórie majú za cieľ najmä zabezpečenie rovnosti zaobchádzania medzi konkurentmi a účinnú hospodársku súťaž na trhoch platobných služieb, nič to nemení na tom, že tak povaha týchto dvoch kategórií požiadaviek, ako aj legislatívny akt, do ktorého každá z kategórií požiadaviek patrí, sú odlišné.
- 69 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba odpovedať na prvú otázku tak, že článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice 2015/2366 sa má vykladať v tom zmysle, že trojstranná kartová schéma, ktorá uzatvorila dohodu o spoločnom označovaní s partnerom v rámci spoločného označovania, nie je pozbavená možnosti využiť výnimku uvedenú v tomto ustanovení, a preto nepodlieha požiadavkám stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice v prípade, že tento partner v rámci spoločného označovania nie je poskytovateľom platobných služieb a neposkytuje platobné služby v tejto schéme, pokiaľ ide o spoločne označované produkty. Na druhej strane trojstranná kartová schéma, ktorá využíva agenta na účely poskytovania platobných služieb, nemá nárok využiť túto výnimku. a preto podlieha požiadavkám stanoveným v uvedenom článku 35 ods. 1.

O druhej otázke

- 70 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je článok 35 smernice 2015/2366 neplatný, keďže stanovuje požiadavky v oblasti prístupu, uplatniteľné na trojstrannú kartovú schému, ktorá uzatvorila dohodu o spoločnom označovaní s partnerom v rámci spoločného označovania, ktorý sám neposkytuje platobné služby v uvedenej schéme, pokiaľ ide o spoločne označované produkty, alebo ktorá využíva agenta na účely poskytovania platobných služieb.
- 71 Treba hneď na úvod poznamenať, že výklad článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) smernice 2015/2366, tak ako je uvedený v bode 69 tohto rozsudku, nezodpovedá v celom rozsahu, pokiaľ ide o dohody o spoločnom označovaní, výkladu, na základe ktorého vnútroštátny súd položil druhú prejudiciálnu otázku.
- 72 Teda vzhľadom na odpoveď poskytnutú na prvú prejudiciálnu otázku treba odpovedať na tú druhú len v rozsahu, v akom je jej cieľom určiť, či je článok 35 smernice 2015/2366 neplatný preto, že požiadavky stanovené v odseku 1 tohto článku sa uplatňujú na trojstrannú kartovú schému, ktorá využíva agenta na účely poskytovania platobných služieb.

O existencii porušenia povinnosti odôvodnenia

- 73 Pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, aj keď z odôvodnenia aktu Únie, ktoré vyžaduje článok 296 ods. 2 ZFEÚ, musia jasne a jednoznačne vyplývať úvahy pôvodcu predmetného aktu spôsobom, ktorý umožní dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia a Súdnemu dvoru vykonať preskúmanie, nevyžaduje sa, aby uviedol všetky relevantné právne alebo skutkové okolnosti. Dodržanie povinnosti odôvodnenia sa okrem iného musí posúdiť nielen vzhľadom na znenie aktu, ale takisto na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych noriem upravujúcich dotknutú oblasť (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 70, ako aj citovaná judikatúra).
- 74 Súdny dvor navyše opakovane rozhodol, že je neprimerané vyžadovať osobitné odôvodnenie pre rôznu voľbu použitých techník, keď je zo všeobecne platného aktu zrejмый základný cieľ sledovaný inštitúciou (rozsudok z 3. marca 2016, Španielsko/Komisia, C-26/15 P, neuvverejnený, EU:C:2016:132, bod 31 a citovaná judikatúra).
- 75 V predmetnom prípade z odôvodnení 49, 50 a 52 smernice 2015/2366 s dostatočnou jasnosťou vyplýva logika, ktorá je základom pre uplatnenie požiadaviek stanovených v článku 35 ods. 1 tejto smernice na trojstranné kartové schémy, ktoré využívajú poskytovateľa platobných služieb, ktorý nie je súčasťou skupiny pri prevádzkovaní schémy, alebo tretiu stranu, ktorej úloha je taká, že ju možno považovať za takéhoto poskytovateľa. Ako totiž konkrétne uvádza bod 60 tohto rozsudku, z týchto odôvodnení vyplýva, že cieľom uvedeného článku 35 je zabezpečiť, aby v zásade každý poskytovateľ platobných služieb mohol mať prístup k službám technických infraštruktúr platobných systémov tak, aby sa zaručila v celej Únii rovnosť zaobchádzania s rôznymi kategóriami poskytovateľov platobných služieb a takto sa teda zachovala účinná hospodárska súťaž na trhoch platobných služieb.
- 76 Navyše z tých istých odôvodnení vyplýva, že hoci v zásade požiadavky v oblasti prístupu musia umožniť každému poskytovateľovi platobných služieb, aby mal prístup za podmienok stanovených smernicou 2015/2366 k službám technických infraštruktúr platobných systémov, normotvorca Únie chcel takisto stanoviť rozdielne zaobchádzanie medzi poskytovateľmi platobných služieb, keď to odôvodňujú rozdiely medzi nimi. Takto teda, hoci normotvorca Únie považoval za vhodné oslobodiť uzavreté trojstranné kartové schémy od týchto požiadaviek v oblasti prístupu, aby sa stimulovala hospodárska súťaž medzi platobnými systémami, na druhej strane dospel k záveru, že v prípade, že sa trojstranná kartová schéma rozhodne otvorí sa tak, že využije poskytovateľa platobných služieb, ktorý nepatrí do skupiny, alebo takú tretiu osobu, akou je agent, ktorého úlohu možno považovať za takú, že

predstavuje takéhoto poskytovateľa, fungovanie tohto systému sa podobá fungovaniu klasickej štvorstrannej schémy, takže potreba stimulovať uvedenú hospodársku súťaž už neodôvodňuje, aby bola táto schéma oslobodená od uvedených požiadaviek v oblasti prístupu.

- 77 Okrem toho z odôvodnenia 52 smernice 2015/2366 vyplývajú rozdiely, ktoré existujú medzi uzavretými súkromnými trojstrannými kartovými schémami a tradičnými hlavnými platobnými systémami, čo sú rozdiely, ktoré vysvetľujú, že uplatnenie požiadaviek v oblasti prístupu na trojstranné kartové schémy je odôvodnené len keď fungovanie týchto schém spôsobuje, že sú vyňaté z pôsobnosti článku 35 ods. 2 prvého pododseku písm. b) tejto smernice.
- 78 Z toho vyplýva, že ustanovenia smernice 2015/2366, na ktoré odkazuje bod 75 tohto rozsudku, vysvetľujú celkovú situáciu, ktorá viedla normotvorcu Únie k rozhodnutiu podriaďiť trojstranné kartové schémy, ktoré uzatvorili dohody o pôsobení agenta požiadavkám v oblasti prístupu stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice, ako aj všeobecné ciele, ktoré toto rozhodnutie chce dosiahnuť, a umožňujú tak dotknutým osobám oboznámiť sa s odôvodneniami uvedeného rozhodnutia a Súdnemu dvoru vykonať preskúmanie v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 73 tohto rozsudku.
- 79 Za týchto podmienok v súlade s judikatúrou uvedenou v bodoch 73 a 74 tohto rozsudku normotvorca Únie nebol povinný vyjadriť v smernici 2015/2366 osobitne dôvody pre ktoré v každej z dotknutých situácií musí byť trojstranná kartová schéma podriadená požiadavkám v oblasti prístupu.
- 80 Nemožno sa preto domnievať, že by smernica 2015/2366 bola postihnutá v tejto súvislosti nedostatkom odôvodnenia takej povahy, že by spôsobovalo neplatnosť jej článku 35.

O existencii zjavne nesprávneho posúdenia

- 81 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že platnosť článku 35 smernice 2015/2366 je spochybňovaná v konaní vo veci samej preto, že je údajne postihnutý zjavne nesprávnym posúdením spočívajúcim v tom, že požiadavky v oblasti prístupu stanovené v odseku 1 tohto článku sa uplatňujú na trojstranné kartové schémy, ktoré uzatvorili dohody o pôsobení agenta, keďže normotvorca Únie nemohol dôvodne prijať ustanovenie takého dosahu.
- 82 Z prvkov odovzdaných Súdnemu dvoru v rámci tohto konania však nevyplýva, že by normotvorca Únie z tohto dôvodu spôsobil, že je článok 35 smernice 2015/2366 postihnutý zjavne nesprávnym posúdením.
- 83 Konkrétne, žiadny prvok predložený Súdnemu dvoru nie je takej povahy, že by preukazoval, že tento normotvorca Únie sa dopustil chyby, keď dospel k záveru, že to, že zaradiť takýto systém do pôsobnosti článku 35 ods. 1 smernice 2015/2366, prispeje k tomu, aby mohli byť dosiahnuté ciele pripomenuté v bodoch 57 až 63 tohto rozsudku.

O existencii porušenia zásady proporcionality

- 84 Treba pripomenúť, že zásada proporcionality podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie boli primerané na dosiahnutie legitímnych cieľov sledovaných dotknutou právnou úpravou a nešli nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 67 ako aj citovaná judikatúra).
- 85 Pokiaľ ide o súdne preskúmanie dodržiavania týchto podmienok, Súdny dvor priznal normotvorcovi Únie v rámci výkonu právomoci, ktorými disponuje, širokú mieru voľnej úvahy v oblasti, kde si jeho konanie vyžaduje výber tak politickej, ako aj hospodárskej alebo sociálnej povahy, a kde má povinnosť vykonať komplexné posúdenie a hodnotenie. Nie je teda potrebné vedieť, či prijaté opatrenie v takej

oblasti bolo jediné alebo najlepšie prípustné, pretože iba jeho zjavne neprimeraná povaha vo vzťahu k cieľu, ktorý príslušné inštitúcie chcú sledovať, môže ovplyvniť zákonnosť tohto opatrenia (rozsudok z 8. júna 2010, Vodafone a i., C-58/08, EU:C:2010:321, bod 52, ako aj citovaná judikatúra).

- 86 V predmetnom prípade žiadny prvok predložený Súdnemu dvoru nie je takej povahy, že by preukazoval, že článok 35 smernice 2015/2366 nie je vhodný na dosiahnutie sledovaných legitímnych cieľov, tak ako sú uvedené v bodoch 57 až 62 tohto rozsudku.
- 87 Naopak, keďže, ako vyplýva z bodov 63 a 65 tohto rozsudku, mohlo byť ťažké dosiahnuť ciele smernice 2015/2366, najmä cieľ uvedený v článku 35 tejto smernice spočívajúci v zabezpečení rovnakých podmienok hospodárskej súťaže pri poskytovaní platobných služieb, keby trojstranná kartová schéma využívajúca agenta nepodliehala požiadavkám v oblasti prístupu, nebolo zjavne nevhodné vzhľadom na tieto ciele chcieť takisto podriaďiť takúto schému takýmto požiadavkám.
- 88 Zo všetkého vyššie uvedeného vyplýva, že z preskúmania druhej otázky nevyplývala žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 35 smernice 2015/2366.

O trovách

- 89 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- Článok 35 ods. 2 prvý pododsek písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES, sa má vykladať v tom zmysle, že trojstranná kartová schéma, ktorá uzatvorila dohodu o spoločnom označovaní s partnerom v rámci spoločného označovania, nie je pozbavená možnosti využiť výnimku uvedenú v tomto ustanovení, a preto nepodlieha požiadavkám stanoveným v článku 35 ods. 1 tejto smernice v prípade, že tento partner v rámci spoločného označovania nie je poskytovateľom platobných služieb a neposkytuje platobné služby v tejto schéme, pokiaľ ide o spoločne označované produkty. Na druhej strane trojstranná kartová schéma, ktorá využíva agenta na účely poskytovania platobných služieb, nemá nárok využiť túto výnimku, a preto podlieha požiadavkám stanoveným v uvedenom článku 35 ods. 1.**
- Z preskúmania druhej otázky nevyplývala žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 35 smernice 2015/2366.**

Podpisy